

מתורתו של צדיק אביך ועקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת השו"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת שמות תשפ"ד

יצר הרע מוסיף להתגבר

וכשרואה יצר הרע שהאדם נתן בלבו שיזסיף פח וקדשה בכל יום, אז גם הוא מתעורר בכל כחותיו (סוכה נב.) וזהו **וְיָקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ**, הוא יצר הרע שנקרא 'מֶלֶךְ זָקֵן וְיָסִיל' (קהלת ד יג), וקראו 'חֲדָשׁ' לפי שמתחדש על האדם בכל יום. **על מצרים**, הוא הגוף שכלו פגעים ומארעות ומצרים. **אשר לא ידע את יוסף**, כלומר, בא בכוה הגדול, וסובר שאינו חושש להוספה שמוסיף זה האדם מדי יום ביומו בתגברת הקדשה, וזהו **אשר לא ידע את יוסף**.

יש מלחמה תמידית בין הקדושה לסטרא אחרא

ויאמר אל עמו, יצר הרע אומר לנגדא דחמה דילה, **הנה עם בני ישראל**, כלומר, הגוף המקדש עצמו בבני ישראל ומוסיף מדי יום קדשה על קדשה, בהכרח יצא אונתו, וזהו **רב ועצום ממנו**. ועכשו **הבה נתחכמה לו** בדבר שמבטל אותו מעבודת ה' יתברך, שאם לא נבטלו מעבודת ה', **פן ירבה בקדשה**. והיה **כי תקראנה מלחמה**, כל יחיה לשון ודאי, ודהינן, אנתנו יש לנו מלחמה תדיר עם סטרא דקדשה, שהם שונאנו, וזה, אם נוסף על שנאינו ונעשה גם הוא עמנו מלחמה, ועלה, הוא הניצוץ של הקדשה, יעלה מן הארץ, דהינן מתחת ידיו, וכשיהיה כך זה בטול חיותנו.

מסית את האדם לטרוח תמיד לדרוך אחר הממוץ

והחכמה שנתחכם לעשות לו, שנכניס בלבו לרדף אחר הבלי הזמן לטרח לאסף ממוץ, כאמר לו צריך אתה לטרח על פרנסתך ופרנסת בני ביתך, וגדולה מכלם המסים והארנוניות, בכל יום חדשים מקרוב באו, אם לא תטרח בכל כחך יומם וילילה מאין תמצא לעשות כל אלה. וזהו שאמר **וישימו עליו שרי מסים**, דהינן, המגנים לפתותו על ענין הוצאות הזמן, והכל נקרא בשם 'מסים', וכנתנם בזה למען ענתו בסבלתם של מסים, ויהיה טורח כי אם לאסף ממוץ, וממילא זו היא סבת בטולו מעבודת ה'.

מוטב לסבול עוני בעולם הזה מצער עולם הבא

מה עושה האיש הקדוש אשר חשקה נפשו בעבודת ה', בוטח בחסד ה' ואינו חושש לשום ענין מעניני העולם, ומתפרנס בצמצום ואינו מבקש שום יתרה, רק מחשב עצמו כעניים דעלמא. ומי הביאו לידי מדה זו, חשב בדעתו צער אותו עולם, ומה יהיה בצער הגוף והנפש, ואותו העולם הוא העקר, ואף אם יצטרע האדם בזה

לא יתעצל חלילה מלימוד התורה

ויאמר אליו ה' מזה בידך ויאמר מטה. ויאמר השליכהו ארצה וישלכהו ארצה ויהי לנחש וינס משה, מפניו ויאמר ה', אל משה, שלח ידך ואחז בזנבו וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו (שמות ד ב-ד). עוד יש לרמז בענין המטה על ענין התורה, כמו שיודע דעקר קיום העולם הוא על התורה (ירמיה לג כה) וסבת הרבן העולם הוא על בטול התורה, כמו שנאמר (ירמיה ט יא-יב) 'על מה אבדה הארץ וגו', ויאמר ה' על עזבם את תורת' (איכ"ר פתיחתא ב). ועסק התורה יום אחר יום, כמו שאמר (ספרי עקב מה) אם תעזבני יום יומים אעזבך. וזהו שרמז לו מה זה **בידך ויאמר מטה**, היא התורה הנדרשת על מ"ט פנים טמא ועל מ"ט פנים טהור (מסכת סופרים פ"ז ה"ה). ורמז לו דהמטה, שהיא התורה, צריכה שתהיה שמונה ביד העוסק בה להגות בה יומם וילילה. ואם ירפה ידיו ממנה, בזה מעורר עליו הנחש העליון, וזהו שאמר לו **השליכהו ארצה וישלכהו ארצה ויהי לנחש**, רמז לו שישעזוב התורה וירפה ידיו ממנה, חוזרת לנחש ומקטרנת עליו. ויאמר אליו **שלח ידך ואחז בזנבו**, מה שאמר לו **בזנבו**, לרמז לו דאם אדם עזב את התורה ונבר עליו יצרו, יתחיל לאחז אפלו במעט מן התורה, ומן המעט יבוא להקרב. **וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו**, לרמז, דאף על גב דעזב אדם את התורה, כשיחזור לעסק בה יחזר לשרשו הראשון, והנחש יתפר למטה אלקים חיים:

(פיתוחי חותם פרשת שמות)

יצה"ד מתחדש בכל יום - וכנגדו יוסיף קדושה

ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף. ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל וגו'. הבה נתחכמה לו וגו'. וישימו עליו שרי מסים למען ענתו בסבלתם וגו'. וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרץ וגו' (שמות א ח-יב). אפשר לרמז, בהקדים מה שאמר רבותינו זכרונם לברכה (קדושין ל:). דיצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום. וכיון שיודע האדם שיצרו מתחדש עליו בכל יום, צריך שיזסיף פח חדש ותגברת כדי להלחם עם יצרו הבא עליו בתגברת כל יום חדש. ואפשר לרמז נמי רמז התנא באמרו (אבות פ"א מ"ג) ודלא מוסיף יסף. כלומר, מי שאינו מוסיף בכל יום פח חדש נגד יצר הרע, הרי יצר הרע יסף אותו, דהינן יכלה אותו, לפי שיצר הרע בכל יום בא בכח חדש, ואם אין אדם מוסיף פח חדש, בודאי יצר הרע יצא אותו ויכלה אותו:

חידה שבועית:

מה מרמז רבינו בפסוק בפרשתנו "וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו"? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת!).
פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מדויקת וטלפון למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביך יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחידת מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

ראש השנה:

ה' יעקב רייזמן מבית שמש.

התשובה צריכה להיות מותר ספרי מרן ה'אביך יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור השלם (ספרד) עם רקמה ייחודית בהוצאת 'עוז והדר'.